

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

**Циклова комісія економіки, соціально-гуманітарних та фундаментальних
дисциплін**

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Філософія»
вибіркових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Авіаційний транспорт
272 Технологія робіт та технологічне обладнання аеропортів

Кременчук 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 22.02.2024 №2

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 17.01.2024 №6

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 22.02.2024 №2

Розглянуто на засіданні циклової комісії соціально-гуманітарних дисциплін та фізичної підготовки, протокол від 05.01.2024 №14

Розробник: викладач циклової комісії соціально-гуманітарних дисциплін та фізичної підготовки, спеціаліст вищої категорії Хомяк О.В.

Рецензенти:

1. Викладач Кременчуцького національного університету ім.М.Остроградського, к.пед.наук, доц., доцент кафедри психології, педагогіки та філософії Сошенко С.М.
2. Викладач циклової комісії соціально-гуманітарних дисциплін та фізичної підготовки Кременчуцького льотного коледжу ХНУВС, к.пед.н, викладач вищої категорії Кірюхіна М.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Кількість тем – 11; Загальна кількість годин – 90	<u>72 Транспорт</u> <u>272 Авіаційний транспорт</u> <u>Технології робіт та технічне обладнання аеропортів</u> Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс 2 Семестр 3 Види контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
Денна форма навчання		Заочна форма навчання
Лекції - ____ (години)		Лекції - <u>8</u> (години)
Семінарські заняття - ____ (години)		Семінарські заняття - ____ - ____ (години)
Практичні заняття - ____ (години)		Практичні заняття - <u>4</u> (години)
Лабораторні заняття - ____ (години)		Лабораторні заняття - ____ - ____ (години)
Самостійна робота ____ (години)		Самостійна робота - <u>78</u> (години)
Індивідуальні завдання:		Індивідуальні завдання:
Курсова робота - ____ (кількість, № семестру)		Контрольна робота ____ - ____ (кількість, № семестру)
Реферати - ____ (кількість, № семестру)		Реферати - <u>1</u> (кількість, № семестру)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є засвоєння головних здобутків філософії і на цій основі формування світоглядного універсалізму.

Завданнями вивчення дисципліни є виховання поваги до людини як головної цінності, оволодіння всезагальними методами дослідження, що буде сприяти підвищенню морального та професійного рівня, допомагати створенню позитивного іміджу спеціаліста, сприяти налагодженню конструктивної комунікації з людьми у суспільстві.

Міждисциплінарні зв'язки: з історією політичної думки, історією культури, історією світового та українського мистецтва, релігієзнавством, етикою та естетикою.

Очікувані результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

Предмет, основні розділи, категоріально-понятійний апарат, основні принципи та методи філософії, специфіку філософських проблем.

Філософію як форму свідомості і феномен культури, світоглядну, аксіологічну та методологічну функції філософії.

Специфіку філософського аналізу найбільш загальних проблем світу, соціуму, людини та їх пізнання.

Особливості сучасних форм філософствування, їх зв'язок з актуальними проблемами людства.

вміти:

Формувати свідому громадянську позицію щодо основних соціально-політичних явищ в Україні.

Відрізнити головні та другорядні тенденції розвитку індивідуального та суспільного життя, свідомо застосовувати філософські пізнання до оцінки подій, будувати свою діяльність відповідно до набутих знань.

Вміти розрізняти повсякденний, релігійний, науковий та філософський світогляди та адекватно оцінювати прояви кожного з них. Безперервно розвивати свій кругозір та виробляти елементи філософського, узагальнюючого погляду на дійсність.

Бачити за зовнішніми проявами явищ природної чи соціальної дійсності їх внутрішню сутність, реалізацію прихованих до певного часу тенденцій.

Використовувати категоріальний апарат філософії як методологічні засади наукових пошуків у розв'язанні відповідних професійних завдань.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі авіаційного транспорту, у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів вивчення елементів транспортної системи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
	ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Загальні компетентності (ЗК)		Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення
	ЗК-13	

		здорового способу життя.
--	--	--------------------------

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА №1. Філософія як світогляд, її призначення, зміст і функції в суспільстві.

Предмет філософії. Етимологія поняття «філософія». Філософія і світогляд. Основне питання філософії. Філософія, міф, релігія. Філософія як цілісний погляд на світ, людину та їх взаємовідносини. Філософія як знання і як мудрість. Метод філософії.

ТЕМА №2. Філософія античного світу.

Зародження філософських вчень в країнах стародавнього світу. Передумови виникнення філософії у Стародавній Греції. Виникнення наукових знань. Загальна характеристика античної філософії. Філософські погляди Фалеса, Анаксімена, Геракліта, Демокрита, Піфагора, Платона. Вершина філософської думки в працях Арістотеля.

ТЕМА №3. Філософія Середньовіччя та доби Відродження.

Періодизація та проблематика середньовічної філософії. Патристика, її історичне призначення. Виникнення і розквіт схоластики. Характеристика схоластичного методу. Тематика філософських досліджень у схоластиці. Співвідношення розуму та віри. Характерні риси духовного стану епохи Відродження. Антропоцентричний характер ренесансної філософії. Італійський гуманізм і його філософські засади. Вчення Н. Коперніка, Дж. Бруно, Г. Галілея. Місце та роль Відродження в історії світової філософії і культури.

ТЕМА № 4. Філософія Нового часу і доби Просвітництва.

Соціально-економічні обставини виникнення нового типу філософствування. Питання методології та теорії пізнання. Емпіризм і раціоналізм. Зміна у відносинах між філософією та науками про природу. Формування метафізичного методу. Механістичний матеріалізм.

ТЕМА № 5. Німецька класична філософія кінця XVIII - початку XIX ст.ст.

Поняття класичної філософії. Раціоналізм І. Канта. Етика І. Канта. Категоричний імператив. Діалектика Гегеля. «Наука логіки» – ядро філософської системи Гегеля. Матеріалізм Л. Фейєрбаха. Спадщина німецької класичної філософії у сучасному вимірі.

ТЕМА №6. Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні.

Україна між Заходом і Сходом: проблема культурної ідентичності. Джерела та національні особливості української філософії. Філософія Г.

Сковороди, О. Потебні, В. Вернадського. Проблема призначення людини в українській філософії.

ТЕМА № 7. Сучасна світова філософія.

Основні риси та напрямки філософії сучасного Заходу. Філософія науки. Структуралізм. Фрейдизм. Герменевтика.

ТЕМА №8. Онтологія.

Буття як головна проблема метафізики і онтології. Категорії буття, субстанція, матерія. Основні концепції матерії. Простір і час та основні концепції їх розуміння. Атрибути матерії. Поняття руху і розвитку. Діалектика як загальна концепція розвитку. Принцип розвитку і принцип системності. Закон єдності та боротьби протилежностей. Закон взаємного переходу кількісних та якісних змін. Закон заперечення заперечення.

ТЕМА №9. Гносеологія.

Пізнання як відбиття дійсності. Емпіризм та раціоналізм. Роль відчутій та абстракцій в процесі пізнання. Вчення про істину. Практика – критерій істини.

ТЕМА №10. Антропологія.

Філософська концепція людини. Діяльність як основа буття людини. Взаємозв'язок природи і суспільства. Вихідні цінності людського буття.

ТЕМА №11. Соціальна філософія.

Специфіка соціальної філософії. Основні підходи до розуміння суспільства. Поняття суспільства. Природа-суспільство-людина. Основні сфери суспільного життя. Економічна сфера суспільства. Політична та соціальна сфера суспільства. Духовна сфера суспільства. Поняття культури. Культура і цивілізація. Перспективи людства та глобальні проблеми сучасності.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Не передбачено

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни					Вид контролю
	Всього	з них:				
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	
Семестр №3						
Тема № 1 Філософія як світогляд, її призначення, зміст і функції в суспільстві.	12	2		2		8
Тема № 2 Філософія античного світу.	9	2				7
Тема № 3 Філософія Середньовіччя та доби Відродження.	10	2				8
Тема № 4 Філософія Нового часу і доби Просвітництва.	7	2				5
Тема № 5 Німецька класична філософія.	7					7
Тема № 6 Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні.	8					8
Тема № 7 Сучасна світова філософія.	7					7
Тема № 8 Онтологія.	9			2		7
Тема № 9 Гносеологія.	7					7
Тема № 10 Антропологія.	7					7
Тема № 11 Соціальна філософія.	7					7
Всього за семестром №3	90	8		4		78
залік						

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни			Література
Тема № 1: Філософія як світогляд, її призначення, зміст і функції в суспільстві			
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет філософії 2. Етимологія поняття «філософія» 3. Філософія і світогляд 4. Роль філософії в професійній діяльності правознавця. 	1,2,3,4
Тема № 2 : Філософія античного світу			
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика античної філософської думки, її всесвітньо-історичне значення. 2. Давньогрецька натурфілософія: проблема першоначала. 3. Софісти та їх роль у формуванні західного типу раціональності 4. Етичний антропологізм Сократа. 5. Ідеалістична система Платона. 6. Аристотель – систематизатор античної філософії. 7. Римсько-еліністична філософія 	3, 4,5,6
Тема № 3: Філософія Середньовіччя та доби Відродження			
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості формування середньовічної парадигми 2. Проблема співвідношення віри і розуму в середньовічній філософії 3. Держава та право в концепціях середньовічних філософів 4. Провідні ідеї та основні представники ренесансного гуманізму 5. Соціальна філософія епохи Відродження 	3, 4, 6,7
Тема № 4: Філософії Нового часу і доби Просвітництва			
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості духовних процесів в європейській культурі Нового часу 2. Емпіризм Ф. Бекона. Новий органон пізнання 3. Раціоналізм Р. Декарта. Правила для керівництва розуму 4. Концепція людини в раціоналістичній традиції 5. Поняття природного права та теорія суспільного договору 	3, 4, 7
Тема № 5: Німецька класична філософія			
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості німецької класичної філософії 2. Зміст «коперніканського перевороту», що здійснив І.Кант 3. Філософська система і метод Г.В.Ф. Гегеля 	3, 4, 6, 7

		Тема № 6: Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні	
		1. Особливості вітчизняного філософствування. 2. Проблема призначення людини в українській філософії 3. Вітчизняна традиція філософії держави 4. Українська філософія у XX ст. та на початку:XXI ст.: основні теми, проблеми, тенденції розвитку	4, 5, 6, 7
		Тема № 7: Сучасна світова філософія 1. Філософія науки. Структуралізм. 2. Фрейдизм. 3. Герменевтика.	5, 7
		Тема № 8: Онтологія	
		1. Буття як головна проблема метафізики і онтології. Рівні буття. 2. Основні концепції матерії. Атрибути матерії. 3. Поняття руху і розвитку. 4. Простір і час, основні концепції їх розуміння.	1, 2, 3, 9
		Тема № 9: Гносеологія	
		1. Головне питання гносеології та основні гносеологічні напрямки (гносеологічний оптимізм, агностицизм, скептицизм). 2. Пізнання як суб'єкт-об'єктне відношення. 3. Проблема істини та основні концепції щодо неї. 4. Форми істини. Критерії істини.	2, 3, 4, 9
		Тема № 10: Антропологія	
		1. Специфіка соціальної філософії. Природа-суспільство-людина. Природа: біосфера та ноосфера. 2. Поняття суспільства, структура соціуму. 3. Основні сфери суспільного життя. 4. Проблема рушійних сил та спрямованості суспільного розвитку.	2, 3, 4, 9
		Тема № 11: Соціальна філософія	
		1. Природознавче та філософське розуміння людини. 2. Проблема антропосоціогенезу 3. Питання про свободу та необхідність у людській діяльності. 4. Проблема сенсу людського існування. 5. Екзистенціалістичне розуміння людини як проекту. 6. Філософсько-антропологічні концепції XX ст.	2, 3, 4, 5, 8, 9

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Філософія як світогляд.
2. Специфіка філософських проблем.

3. Філософія у системі культури.
4. Філософія і релігія.
5. Філософія і наука.
6. Філософія і політика.
7. Філософія і мистецтво.
8. Від міфу до логосу: становлення давньогрецької філософської думки.
9. Концепція людини у Платона.
10. Зміст поняття справедливості у Платона.
11. Аристотель про самовдосконалення та щастя.
12. Вчення про державу Платона і Аристотеля.
13. Філософія кініків.
14. Вплив ідей візантійської патристики на формування філософської культури Київської Русі.
15. Погляди І.Канта на природу людини.
16. Філософське розуміння свободи у творах І.Фіхте.
17. Трансцендентальний ідеалізм Ф. Шеллінга.
18. Філософія права Г. Гегеля.
19. Спадщина німецького ідеалізму на теренах сучасності.
20. Філософська думка Київської Русі та давньоруська духовність.
21. Україна та Західна Європа XVI-XVII ст.: вплив їх зв'язків на розвиток філософії.
22. Філософія у Києво-Могилянській академії.
23. Життя і філософська творчість Г.С. Сковороди.
24. Філософія у Харківському університеті.
25. Розвиток філософії в українській діаспорі у XX ст.
26. Знання та пізнання.
27. Поняття істини та його еволюція в історії філософії і культури.
28. Істина у філософії, науці й праві.
29. Діяльність як основа буття людини.

5.1.2 Теми курсових робіт – не передбачено

5.1.3 Теми наукових робіт – не передбачено

6. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачається застосування таких сучасних навчальних технологій, як проблемні лекції, робота в малих групах, ділові ігри, презентації.

Проблемна лекція – це лекція, у ході якої новий зміст освіти подається не у вигляді готової інформації, яку необхідно запам'ятати, а як невідоме, що необхідно "відкрити". Викладач створює проблемну ситуацію, спонукає здобувачів до пошуку шляхів її розв'язання, вирішення протиріч, крок за кроком підводячи до цілі.

Лекція-дискусія (лекція із включенням дискусійних питань) – лекція, у ході якої передбачається не тільки включення відповідей слухачів на питання викладача, а й організацію вільного обміну думками в інтервалах між логічними розділами.

Лекція-діалог (лекція із включенням бесіди) – це діалог з аудиторією, форма залучення слухачів до навчального процесу, що передбачає безпосередній контакт з аудиторією. Дозволяє привернути увагу до найважливіших питань із теми, визначити темп викладу навчального матеріалу з урахуванням особливостей аудиторії.

Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку – це лекція, у ході якої викладач організовує отримання інформації про реакцію аудиторії на поставлені питання за допомогою технічних засобів або прийомів постановки питань (на початку лекції чи після кожного її розділу). Якщо відповідь є правильною, викладач продовжує виклад, якщо ні – ставить питання і підводить підсумки. Така технологія дозволяє відстежити засвоєння змісту освіти у ході лекційного заняття.

Лекція-прес-конференція – це лекція, яка будується на питаннях здобувачів за темою, що розглядається. Викладач пропонує здобувачам письмово поставити йому запитання з названої ним теми. Протягом двох-трьох хвилин вони формулюють запитання і передають їх викладачеві. Така лекція читається як зв'язний текст, у процесі чого даються відповіді на запитання.

Дискусія – організаційна форма навчання, заснована на публічному, відкритому, доброзичливому обговоренні актуального, але суперечливого питання і спрямована на певний позитивний результат.

Ділова гра – організаційна форма навчання, яка ґрунтується на ситуації вибору і прийняття рішень, в якій відтворюються умови, близькі до реальних. У ній передбачаються такі дії учасників, які дозволяють осмислити, пережити й освоїти нові функції. У грі закладена конкретна подія або явище, що підлягає моделюванню, і допускається віднесення ігрового часу до будь-якого періоду (теперішнього, минулого, майбутнього). Зазвичай – це модель відрізка майбутньої професійної діяльності здобувачів.

Мозкова атака – це метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Метаплан – це метод, що містить у собі елементи дискусії, мозкової атаки, аналізу випадків (ситуацій), гри та зводиться до розроблення під час обговорення проблеми плаката під назвою "метаплан". По суті своїй є методом безпосередньої колективної творчості, що забезпечує поштовх до диверсифікації діяльності робочої групи.

Робота в групах – форма організації навчально-пізнавальної діяльності, яка використовується для вирішення складних проблем, що потребують колективного розуму і спільної роботи.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для наведення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання

індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових продуктів діяльності та послуг.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Філософія як «любов до мудрості» і як теорія. Роль філософії у культурі.
2. Предмет та проблематика філософії.
3. Функції філософії.
4. Міф та філософія: загальне та особливе.
5. Структура філософського знання (онтологія, гносеологія, антропологія, аксіологія тощо).
6. Філософія як теоретична основа світогляду.
7. Філософія і наука. Філософія і релігія.
8. Соціокультурні передумови виникнення філософії.
9. Особливості мови філософії.
10. Характерні риси давньокитайської філософії.
11. Філософія даосизму.
12. Філософія конфуціанства.
13. Передумови та загальний характер давньогрецької філософії.
14. Перші іонійські філософи, особливості і зміст їх філософування.
15. Італійські філософи (піфагорійці та елеати).
16. Молодші натурфілософи та атомісти.
17. Софісти. Антропологічний поворот у філософії.
18. Істина та метод в антропоцентричній філософії Сократа.
19. Вчення Платона про ідеї.
20. Платон. Вчення про державу. Концепція справедливості.
21. Онтологія Платона (Міф про печеру у діалозі «Держава»).
22. Метафізика Аристотеля.
23. Філософія держави у Аристотеля.
24. Аналіз політичних устроїв у «Політиці» Аристотеля.
25. Етика Аристотеля.
26. Теоцентрична спрямованість середньовічної філософії. Особливості філософської проблематики.
27. Апологетика, патристика та схоластика: проблема співвідношення віри та розуму (Тертулліан, Августин Аврелій, Фома Аквінський).
28. Концепція держави у середньовічній філософії (Августин Аврелій, Фома Аквінський).
29. Гуманістична філософія епохи Відродження.
30. Соціально-філософські погляди мислителів епохи Відродження (Н. Макіавеллі, Т. Мор, Т. Кампанелла).
31. Особливості філософії Нового часу. Пошук універсальних методів пізнання. Раціоналізм, емпіризм.
32. Новий органон пізнання Ф. Бекона.
33. Дедуктивний метод Р. Декарта. Правила користування розумом.
34. Соціально-філософські погляди Т. Гоббса та Дж. Локка.

35. Філософія Просвітництва та діяльність енциклопедистів.
36. «Коперніканський переворот» філософії І.Канта.
37. Етика І. Канта.
38. Філософія Гегеля: система та метод.
39. Філософія права Гегеля.
40. Історико-культурні передумови виникнення некласичної філософії. Її орієнтації та напрямки.
41. Філософія життя Ф. Ніцше.
42. Проблема людини у філософії екзистенціалізму. А. Камю та Ж.-П. Сартр про сенс людського існування.
43. Філософія К. Маркса. Сутність матеріалістичного розуміння історії
44. Позитивізм О. Конта.
45. Особливості вітчизняної філософії. Г.С. Сковорода про світ, людину та її життєве призначення.
46. Вітчизняна філософія держави (Б. Кістяківський, М. Грушевський).
47. Категорії буття і небуття. Буття та його рівні.
48. Категорія матерії. Основні концепції матерії.
49. Простір і час як умови існування матерії.
50. Сутність руху, його види. Співвідношення руху і розвитку.
51. Головне питання гносеології, основні гносеологічні напрямки.
52. Проблема істини, основні концепції істини. Форми істини.
53. Рівні та форми пізнання.
54. Специфіка наукового пізнання.
55. Методологія, рівні методології.
56. Основні методи, форми та рівні наукового пізнання.
57. Класичний та некласичний образ науки.
58. Основні концепції некласичної філософії науки.
59. Соціальна філософія, її предмет та специфіка.
60. Поняття суспільства, його структура. Основні сфери суспільного життя.
61. Проблема рушійних сил та спрямованості суспільного розвитку.
62. Перспективи людства та глобальні проблеми сучасності.
63. Поняття культури, дилема природного та культурного.
64. Загальнолюдське, групове та індивідуальне у культурі. Національна культура.
65. Культура і цивілізація.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять

і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок здобувачем освіти з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів освіти в Коледжі враховуються такі види робіт: навчальні заняття (практичні); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна} \\ \text{кількість балів} \\ \text{(перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних} \\ \text{занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за} \\ \text{семестр} \end{array} \right) / 2 * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку

роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів (слухачів), залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (залік) обов'язкова.** Якщо здобувач не з'явився на підсумковий контроль (залік), то педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переведення результатів, набраних на підсумковому контролі (залік), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (залік), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить – **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (залік).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем} \end{array}$$

Здобувач, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (заліку) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється цикловими комісіями. Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачі, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Коледжу. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Коледжу.

Вимоги до здобувачів щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою	Оцінка	
			оцінка	Пояснення
12	97–100	Відмінно ("зараховано")	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
11	94–96			
10	90–93			
9	85–89	Добре ("зараховано")	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
8	80–84			
7	75–79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
6	70–74	Задовільно ("зараховано")	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не несуть істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
5	65–69			
4	60–64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
3	40–59	Незадовільно („не зараховано")	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , потрібні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
2	21–40			
1	1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання

				навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки
--	--	--	--	--

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Горський В.С., Кислюк К.В. Історія української філософії. Підручник. – К.: Либідь, 2004. – 488 с.
2. Вступ до метафізики: Навч. посіб. / Гусєв В.І. – К., 2004.
3. Історія філософії: Підруч. / Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. – К.: Либідь, 2001.
4. Історія філософії: Підруч. / За ред. В.І Ярошовця. – К. – Київський університет, 2007.
5. Кривуля О.М. Філософія: Світ – Людина – Дух. Навч. посібник. – Київ, 2002.
6. Основи філософських знань: Підруч. / Буслинський В.А., Скрипка П.І. – Львів, 2004.
7. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - Київ, Львів, 2001.
8. Україна: філософський спадок століття. Хроніка–2000. Український культурологічний альманах. – К., 2000. – Ч. 1, 2.
9. Філософія: Підруч. / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. – К., 2001.
10. Філософія: Навч. посіб. / За ред. І.Ф.Надольного. – 6-те вид., випр. і доп. – К., 2006.
11. Філософія: Посіб. / Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль А.А. – К.: Видавничий центр «Акадвидав», 2008.
12. Філософія історії: Підруч. / Бойченко І.В. – К., 2000.
13. Філософія: світ людини: Курс лекцій: Навч. Посібник для студентів вищій навчальних закладів. / В.Табачковський, М.Булатов, Н.Хамітов. – К.:Либідь, 2004.
14. Філософія політики: Хрестоматія: В 4 т. / Редакційна колегія: Л.В.Губерський, В.П.Андрущенко, М.І.Бойченко та ін. – К., 2003.

Допоміжна

1. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В. Губерського. – К.: Знання, 2009.
2. Булатов М.О. Філософський словник. – К.: Стилос, 2009.
3. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора; Пер. з англ. В. Шовкун; Наук. ред. пер. О. Шевченко. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003.
4. Філософія політики. Короткий енциклопедичний словник / Ред. колегія: Л.В.Губерський, В.П.Андрущенко, М.І.Бойченко та ін. – К., 2002.
5. Філософський словник соціальних термінів. / Ред. рада Андрущенко

В.П., Губерський Л.В., Кремень В.Г. та ін.. 3 вид., доп. – К.–Харків: Р.И.Ф., 2005.

6. Філософський енциклопедичний словник. – К.: Абрис, 2002.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Сайт Українського філософського фонду <http://www.philosophy.ua>
2. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.kiev.ua>
3. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.philsci.ua>
4. Бібліотека соціологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.socd.univ.kiev.ua/PUBLICAT/index.phtm>
5. Веб-сторінка д.філос.н., завідувача відділу філософії культури, етики та естетики Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України Євгена Бистрицького <http://www.bystrytsky.org>
6. Інтернет-версія культурологічного часопису “І” <http://www.ji.lviv.ua/index.ht>
7. Електронна бібліотека сайту Інституту філософії РАН <http://www.philosophy.ru>
8. Електронна бібліотека з філософії (бібліотека О. Злигостева) <http://filosof.historic.ru/books.shtm>
9. Електронна бібліотека Слави Янко (філософія, психологія, культурологія, мистецтво, історія та ін.) <http://yanko.lib.ru/gum.htm>
10. Електронна бібліотека Максима Мошкова (філософія, політологія, релігієзнавство, психологія та ін.) <http://www.lib>
11. Архів класичної філософської літератури http://abuss.narod.ru/Biblio/philo_zip.htm